

La Barcelona més rosa

En els últims deu anys l'increment de turisme homosexual a Barcelona ha estat tan important que actualment el barri del Gaixample té gairebé més notorietat internacional que Sitges. L'oferta cultural de la ciutat comtal i l'augment d'equipaments que ofereix és el que més atrau aquest col·lectiu.

El boom de la ciutat. Segons un estudi de l'associació internacional Viaggi per Gay e Lesbiche, Barcelona va rebre 600.000 visitants gais de tot el món durant els primers sis mesos del 2003. Una xifra altíssima si tenim en compte que la ciutat va acollir entre 2 i 3 milions de visitants en el mateix període, segons les dades de Turisme de Barcelona. D'acord amb aquests resultats, el col·lectiu homosexual significa més del 25% de l'arribada de forasters a la capital catalana. Des de Turisme de Barcelona consideren la xifra exagerada malgrat que no tenen números oficials dels turistes homosexuals dels darrers anys. Sigui com sigui, els empresaris del sector sí que han notat un gran augment d'aquests turistes.

Actualment, el Consorci de Turisme de Barcelona promociona la ciutat al col·lectiu a través de la seva participació en diferents fires d'àmbit internacional per a aquest sector de mercat. Josep Anton Rojas, director de producte de Turisme de Barcelona, explica que "no es dissenyen eines específiques per als visitants gais a escala mundial, com sí que es fa a Manchester, Berlín o Amsterdam, però s'ha anat a fires com Los Angeles, Eivissa o Nova York a vendre la cultura barcelonina com a ciutat. No tenim punts d'informació concrets per a homosexuals, perquè la majoria se serveixen de les guies que els ofereixen revistes, associacions i directoris d'arreu de Catalunya".

Rojas atribueix l'augment del col·lectiu a la capital catalana a la promoció que s'ha fet en general de Barcelona internacionalment. I afegeix que "Barcelona ha crescut en molts fronts, no només

en aquest. És per això que els estrangers gais visiten Barcelona com ho fan la resta de mercats potencials".

En aquests moments el turista homosexual troba a Barcelona un dels desplegaments de serveis més gran d'Europa en diferents establiments únicament "d'ambient": 11 discoteques, 37 bars, 2 agències de viatges, 8 saunes, 3 llibreries, 19 restaurants i 1 hotel, entre moltes altres prestacions.

Tenint en compte que Barcelona sempre ha estat una ciutat capdavantera en la lluita per la igualtat de drets en tots els sectors, i així doncs també en la creació d'espais per a homosexuals, està clar que s'ha convertit en un indret còmode on es conviu amb la comunitat gai sense prejudicis.

La capital catalana va ser testimoni de la primera manifestació de l'estat espanyol de l'Orgull Gai, el 1977. El compromís d'aquesta ciutat amb el moviment ha estat marcat per l'activitat associativa constant des de fa més de vint-i-cinc anys, i també per la creació de locals i espais per a parelles del mateix sexe. Un exemple del passat és la inauguració a la ciutat del primer *sex-shop* gai del país el 1981. I l'exemple de futur és una iniciativa pionera a tot l'estat espanyol: el 22 de juliol l'Ajuntament constituirà un consell municipal per a gais, lesbianes i transsexuals que integrarà representants de totes les associacions dels col·lectius de la ciutat. Amb aquesta proposta l'Ajuntament vol elaborar propostes sobre els assumptes que consideri d'interès per al municipi, a favor de la igualtat de drets i reconeixements sobre els tres col·lectius.

L'hotel Axel és el primer d'aquestes característiques a l'estat espanyol. La bandera multicolor que identifica el moviment homosexual oneja amb completa naturalitat al bell mig del Gaixample. Tot i que el recinte està obert a qualsevol client, el col·lectiu homosexual es clarament majoritari.

El boom, però, de tot aquest moviment de la Barcelona més rosa va arribar als anys noranta, amb l'obertura de bars com Punto BCN, o discoteques com Metro, Arena o Martin's. També d'aquesta època és la primera revista catalana per a aquest col·lectiu: *Nois*, un marc de referència per als homes que busquen un espai amb gent de la mateixa orientació sexual. A poc a poc aquestes primeres iniciatives es van començar a desplegar per la banda dreta de l'Eixample, fins que dins i fora del sector es va posar una nova etiqueta al barri: Gaixample. En l'actualitat, doncs, l'anomenat Gaixample ofereix ja una oferta ben variada d'oci i cultura, que ha donat a Barcelona la capitalitat gai del sud d'Europa. Sens dubte, però, aquest no ha estat un procés aïllat, ja que es poden trobar casos semblants en altres ciutats, com el Village de Nova York, el Castro de San Francisco o el barri de Chueca de Madrid.

Evidentment, però, un altre dels atractius de la capital catalana és la proximitat de Sitges (Garraf), aquesta sí, sens dubte, la Meca gai de Catalunya. Segons asseguren alguns majoristes de viatges especialitzats en aquest col·lectiu, el 80% dels turistes gais que escullen Catalunya com a destinació turística passen tres o quatre dies a Barcelona i després una setmana a Sitges. Tot i això, aquesta ruta està perdent força des de la renovació de la platja de Sant Sebastià de la capital catalana, que s'ha transformat en un punt de trobada de molts homosexuals.

Pel que fa a l'origen dels turistes homosexuals, sembla que el mercat més freqüent d'aquest viatge és l'americà, l'anglès, el belga, l'italià i l'espanyol. Els homosexuals alemanys encara no són uns turistes habituals, com sí que passa en altres zones dels Països Catalans.

L'únic hotel de luxe de l'estat espanyol. Des de fa un any Barcelona compta amb el primer hotel de disseny creat per al públic homosexual de l'estat espanyol: l'Hotel Axel, situat just al centre del Gaixample. Fins a la seva creació, i com a iniciativa moderna, una de les estrelles d'aquest sector era l'empresa Rainbow Rooms, que funciona com a hotel però sense ser-ho: en lloc d'oferir un edifici amb habitacions per allotjar-s'hi, té diversos apartaments d'últim disseny repartits per diferents zones de la ciutat.

D'altra banda, també hi ha allotjaments que reben parelles del mateix sexe sota el cartell d'allotjaments "gafriendly" (això és, on es conviu amb normalitat amb els hostes homosexuals), però en cap cas són creats només per a la comunitat gai. L'Axel es posa, així, l'etiqueta del revés i es fa anomenar "heterofriendly" (és a dir, hotel que accepta l'arri-

“El matrimoni gai es podrà fer amb tota normalitat a Barcelona ben aviat”

Entrevista amb Jordi Portabella (ERC), regidor de Turisme de l'Ajuntament de Barcelona.

— Com ha intervingut l'Ajuntament de Barcelona en l'augment del turisme gai a la ciutat?

— L'Ajuntament no intervé sobre el sector del turisme homosexual de manera explícita, perquè no hi ha cap pla de desenvolupament concret per a aquesta divisió turística. En màrqueting i publicitat es té en compte el col·lectiu, de la mateixa manera que tota

la resta: es publiquen anuncis en diferents revistes gais, com es fa també en publicacions dirigides a altres col·lectius. Malgrat tot, és cert que hi ha una política tolerant i afavoridora comparativament amb algunes ciutats europees que, respecte a aquest sector, practiquen una política més restrictiva.

— Barcelona és una destinació turística que està de moda dins d'aquest col·lectiu. Quina és la clau de l'èxit?

— La ciutat ofereix una combinació de dos aspectes: el tarannà de localitat oberta, moderna i tolerant, i l'oferta cultural que brinda Barcelona com a destinació turística. És una barreja d'identitat i cosmopolitisme, de singularitat i d'obertura. En termes generals, els col·lectius gais són grups especialment cultivats, persones amb un elevat consum de productes culturals.

— Reconeix que és un turisme que s'ha de mimar perquè dona molts ingressos a algunes zones de la ciutat com el Gaixample?

— El Gaixample té molts equipaments, i és cert que aporta una gran font d'ingressos a la ciutat, però l'Ajuntament no dona cap mena de facilitat als empresaris pel fet d'obrir locals que atrauen un turisme potencial. La creació del Gaixample ha estat un fenomen natural i gens forçat. A Barcelona es practica

Jordi Portabella, regidor de Turisme de l'Ajuntament de Barcelona.

una situació de no-intervenció en el mercat. L'inici del Gaixample va sorgir després que els impulsors d'aquests locals pensessin que era millor estar a prop dels uns dels altres per evitar problemes d'integració, i això ha creat que progressivament la resta de locals especialitzats en aquest col·lectiu hagin decidit instal·lar-se al seu voltant. Caldrà veure si tenen prou mercat per cobrir el tipus d'infraestructures que tenen. Ho descobrirem en els pròxims anys.

— Què li semblaria una Barcelona com la Meca del turisme gai del sud d'Europa, del tipus de ciutats com San Francisco?

— El secret de les grans ciutats està en l'equilibri de l'oferta. No és bo tenir un únic turisme, perquè quan aquest sector falla s'enfonsa el mercat. Barcelona té l'equilibri en molts àmbits: en el turisme de negoci, d'oci, cultural, etc. La barreja d'aquests sectors és el que garanteix que Barcelona sigui una ciutat turística important on tothom hi tingui accés. El cas de San Francisco és un model urbà com el de la resta de ciutats dels Estats Units: no hi ha diversitat. Són barris especialitzats. Crec que a Barcelona no li interessa aquest model, perquè és una ciutat mediterrània, i aquest prototip destrueix la convivència cosmopolita.

— Fa dos anys vostè va casar simbòlicament dos gais i ara tot indica que el nou Govern espanyol regularitzarà aquestes unions. La ciutat de Barcelona està preparada per fer casaments amb persones del mateix sexe, com ja es fa en altres països d'Europa?

— Sí, i tant, està molt preparada, perquè som una societat respectuosa amb els drets dels altres, alhora que exigim els nostres. El matrimoni gai es podrà fer amb tota normalitat a Barcelona ben aviat, en molt pocs anys. L. D.

bada de parelles heterosexuales sempre que s'adaptin a conviure amb el col·lectiu rosa). Tot i això, tenint en compte l'àmplia oferta d'allotjament per a heterosexuales, són molt poques les parelles home-dona que s'allotgen a l'Axel. Grey van Zenden, subdirector de l'hotel, reconeix que “el consumidor heterosexual és gairebé inexistent, perquè ja tenen un munt d'hotels de disseny per a ells. Els turistes demanen venir a l'Axel perquè tenen la tranquil·litat de fer-se un petó amb la seva parella al mig del vestíbul, sense que la resta d'hostes s'escandalitzi o s'ofengui.

A més, s'ofereixen atencions concretes, com ara la decoració de quadres de les habitacions amb fotografies de temàtica gai o lèsbica (segons els hostes), personal homosexual, lloguer permanent de pel·lícules porno també gais o lèsbiques, o el servei d'orientació al client dels establiments i locals dirigits al col·lectiu dins la ciutat”.

El turista que visita l'Axel acostuma a tenir un nivell adquisitiu força alt i reclama un confort que no troba en les pensions i hostals d'etiqueta *gaifriendly*. Barcelona ha estat capdavantera en la creació d'un allotjament luxós com l'Axel, i da-

vant de l'èxit del darrer any el barri de Chueca de Madrid es prepara per construir un complex similar.

Turisme proper i econòmic. Ara bé, també hi ha altres maneres més econòmiques d'hostatjar-se a la ciutat. Per al públic estranger que busca una estada més barata i conèixer altres persones de la seva mateixa orientació sexual, el Casal Lambda de Barcelona ofereix un servei desinteressat de lloguer d'habitacions. L'associació, a través de Turístic Lambda, proposa als gais i a les lesbianes que vulguin visi-

tar la ciutat allotjar-se a casa de socis del Casal, a canvi d'una mínima retribució. En aquesta ocasió l'organització actua d'intermediària entre el turista i el resident que li cedeix l'habitació. Cada any, dels més de 700 socis de Lambda, una vintena presten una habitació doble de casa seva per rebre un estranger que els pagarà un preu prèviament establert. Araceli Moreno, del centre de documentació de Lambda, explica que "alguns ofereixen l'habitació perquè els agrada conèixer gent de fora. I molts d'altres perquè també els va bé la remuneració econòmica". En algunes ocasions, el soci, en agraïment a la feina del casal, fa una donació a Lambda per la gestió feta. Moreno també afegeix, però, que en més d'una ocasió "s'ha donat el cas de persones no afiliades a l'associació que s'han ofert per rebre a casa un turista gai, senzillament perquè els agrada compartir noves experiències amb aquest col·lectiu".

Lesbianes, un mercat per explotar.

Malgrat que Barcelona sempre ha estat al capdavant del moviment d'ambient, el mercat de lesbianes no té encara el ventall de possibilitats que té el d'homes. En aquest sentit, Madrid li passa per davant, perquè és una ciutat que ofereix més locals, més moviments associatius i més espais d'oci. Tot i això, la consolidació del sector masculí a Barcelona ha fet que els empresaris s'adonin de la necessitat de crear ofertes per a dones. De fet, entre el col·lectiu femení es coincideix a explicar que els pocs establiments que hi ha a Barcelona tenen una qualitat més alta que a la capital de l'estat. Bars decorats amb gust com D-Mer, Imagine o La Rosa ho demostren. De fet, l'arribada de turistes dones també ha augmentat en els últims deu anys. En aquest cas les estrangeres més freqüents són franceses, holandeses, italianes i alemanyes.

De moment, l'Associació Còmplices, creada l'any 2000 i formada per 600 dones, promou reunions al Pati Llimona per parlar dels seus drets com a lesbianes. Per finançar l'organització recorren a la Festa Stupenda, que se celebra el primer dijous de cada mes, a la sala Aire, amb actuacions, copes, llibres i regals. També el grup Lesfatales organitza una festa cada dijous a la discoteca Pigalle, amb discjòqueis i

La ruta del bon turista del Gaixample

La botiga Cool és una de les que rep més visites al Gaixample. La proliferació de locals adreçats als homosexuals en aquest barri ha fet que tots plegats hi surtin guanyant.

El recorregut més freqüent i recomanable comença amb una visita de bon matí a les botigues de moda gai, com Ovlas: una de les pioneres en públic homosexual. Altres llocs on es pot comprar són Cool, La tenda de Colb o La Boutique de l'Axel. A mig matí es pot fer una pausa a la perruqueria R-Hed, experts en nova imatge i massatge capil·lar. Altres centres de bellesa recomanables també són Antonio Marín o Paco Gallego.

Cap a l'hora de dinar és habitual fer un pica-pica al Restaurant Castro, un local que aplica a l'hosteleria l'estètica *leather*. És un dels restaurants més visitats, tant pel públic gai de fora com l'autòcton. Altres alternatives són l'italià Volpaia, la pizzeria Iurantia o el Colb.

A mitja tarda, després de passejar pel passeig de Gràcia i la Sagrada Família, els turistes poden completar la cultura del dia visitant la primera llibreria de temàtica homosexual de Barcelona: Còmplices, un espai acollidor del carrer Cervantes on es pot trobar qualsevol llibre relacionat amb el moviment gai o lèsbic. A més, la llibreria té el 50% de l'editorial Eagles, capdavantera a l'estat espanyol en l'edició de textos del moviment rosa. Però aquesta no és l'única, ja que la llibreria Antinous i la Nosotr@s ara també obren les portes amb la mateixa finalitat.

Abans d'anar a sopar, es pot completar la tarda amb un cafè o una cervesa a Sweet Café, un local amb música tranquil·la. O també es pot visitar Punto BCN, un bar històric de clientela d'ambient de la ciutat.

És recomanable finalitzar el dia amb un bon sopar i una ruta de pubs (aquí és on hi ha el més ampli ventall de possibilitats). Els restaurants més visitats són Miranda, La Diva o el Restaurant de l'Axel. Pel que fa als pubs, les grans estrelles de la nit són el Dietrich, el Zeltas, l'Equivalente, l'Aire-Sala Diana, o l'M-3, que barregen el turisme amb els residents. I l'última parada del dia, les grans discoteques. En aquest cas, s'emporten el públic el Salvation, l'Arena Classic i Metro. Totes, situades ben bé al mig de la ciutat comtal. **L. D.**

un públic força jove. Ara bé, si bé Barcelona i el Gaixample ha obert moltes portes fins ara tancades en el turisme gai, en el turisme lèsbic aquestes són només unes primeres mostres de trobades nocturnes

d'un moviment que, tot i que ja fa anys que mou la ciutat, malauradament encara no s'ha ni explotat ni normalitzat.

Laura Duran